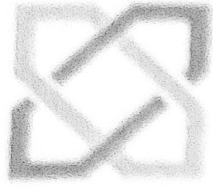

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QILIV TATIMKAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI

"Tasdiqlandi"

Uzra Abdurajabovna

U. G. Ibratova

2023 y.

Biologiyani o'qitish metodikasi

fanidan

SILLABUS (ishchi dastur)

Sirtqi ta'lim uchun

Bilim sohasi:	100000- Gumanitar
Ta'lim sohasi:	140000- Tabiiy fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60510100- Biologiya (turlar bo'yicha)

BAKHO - 2023

Modul / FAN SILLABUSI
Agromiya va biotexnologiya fakulteti

Fan nomi:	Biologiyani o'qitish metodikasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	BUMB505
Yili:	2023-2024
Semestr:	5
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
O'quv yili:	2023-2024 yil
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	70
Ma'ruza	16
Amaliy mashg'ulotlar	12
Laboratoriya mashg'ulotlari	12
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	30
Kredit miqdori:	2
Baholash hakli:	Yozma
Fan tili:	O'zbek

Fan magsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad- talabalarda biologiyani o'qitishning nazariy asoslarini, biologiyani o'qitishning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, o'qitish qonuniyatlari va tamoiillarini o'rganish, hamda ularni amaliyotda ta'diq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Zoologiya
2.	Botanika
3.	Umumiy biologiya
4.	Odami va hayvon fiziologiya

Ta'lim natijalari (TN)	
<i>Bilimlar jihatidan:</i>	
TN 1	O'qitishning zamonaviy texnologiyalarini, metodik qonunlar, tushunchalar, biologiya fanini o'qitishda metodik jarayonlarning xususiyatini va ahamiyatini ochib berish.
TN 2	Nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar va asosiy biologik ko'nikmalar va asosiy biologik predmetmalar to'g'risidagi tushunchalarni shakllantirish
TN 3	Biologiya fanini o'zlashtirishni va bular asosida o'qitishning zamonaviy texnologiyalarini, metodik qonunlar, tushunchalar,

	biologiya o'qitishda metodik jarayonlarning xususiyatini va axamiyatini ochib berish.
TN 4	Biologiya fanida olgan bilim va malakalariga tayangan holda nazariy va amaliy ahamiyatga ega bo'lgan metodik tadqiqotlar olib borish malakasini shakllantirish

FAN MAZMUNI

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)

M1	Kirish. Biologiya o'qitish metodikasi fanining maqsad va vazifalari.	2
M2	Sharq uyg'onish davri va ta'lim-tarbiya masalalari. Uyg'onish davri. Abu Nasr Farobiy, Abu Rayxon Beruniy, Ibn Sino	2
M3	Biologiya fanlarining strukturasi va biologik tushunchalarni shakllantirish. Biologik tushunchalar va ularni rivojlantirish.	2
M4	Biologiya darslari. Dare uqitishning asosiy formasi. Darsning strukturasi. Amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarni uyushtirish.	2
M5	Biologiyadan sinfdan tashqari ishlar. Ekskursiyalar. Biologiya o'qitishning moddiy bazasi.	2
M6	Biologiya o'qitishda yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanish.	2
M7	Maktabda biologiya kursini o'qitishda turli pedagogik texnologiyalardan foydalanish. Maktabda pedagogik texnologiyadan foydalanishda sinflarga qarab, ularning yoshiga munosib metodlardan foydalanish.	2
M8	Darslarni zamonaviy metodlar bilan o'tkazish.	2
Jami		16

Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)

A1	“Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi”, “Ta’lim to’g’risida”gi Qonun. Biologiya o'qitishda ta'lim vositalari.	2
A2	Maktab biologiya fanlari buyicha tavsiya qilingan darslik, O'quv-uslubiy qo'llanmalarini ko'rib chiqish va tahlil qilish.	2
A3	Botanika fanining (5-6-sinf) mavzulari buyicha darslarni o'tkazish darslarni kuzatish va tahlil qilish	2
A4	Zoologiya fanidan umurtqasizlar bo'limi mavzulari bo'yicha darslarni o'tkazish. Darslarni kuzatish va taxlil qilish.	2
A5	8-sinfda biologiya darslarini o'tkazish.	2
A6	9-10-sinfda biologiya darslarini o'tkazish	2

Mashg'ulotlar shakli: Laboratoriya mashg'uloti(1)

L1	Biologiyani o'qishda laboratoriya mashg'ulotlarini o'rganish va tahlil qilish.	2
L2	Biologiyadan laboratoriya mashg'ulotlarida o'simliklar morfologiyasi, anatomiyasini o'rganish	2
L3	Biologiyadan laboratoriya mashg'ulotlarida o'simliklar sistematikasini o'rganish.	2
L4	Biologiyadan laboratoriya mashg'ulotlarida zoologiya o'quv fanini o'rganish.	2
L5	Zoologiya fanidan tirik obyektlar bilan ishlash	2
L6	Odam va uning salomatligi fanidan anatomik ko'rsatkichlarni o'rganish.	2

Mustaqil ta'lim (MT)

MT 1	Maktab o'quv rejasidagi biologik ta'limning o'ziga xos tomonlari.	5
MT 2	Maktab tajriba uchastkalarida sinfdan tashqari ishlarni rejalashtirish yo'llari.	5
MT 3	Ilg'or novator-pedagoglarning ish tajribasini o'rganish.	5
MT 4	Ta'lim tug'risidagi davlat qonunlarini va ko'rsatmalarini o'rganish.	5
MT 5	Biologiya darslarida noan'anaviy usullarni qo'llash metodologiyasi. Texnik vositalardan foydalanish.	5
MT 6	Biologiya va ekologiyadan ommaviy tadbirlar o'tkazish. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.	5

Asosiy adabiyotlar

1	Kadrlar tayyorlash milliy dasturi. Toshkent, 1999 y.
2	A.T.Gofurov, J.O.Tolipova, S.S.Fayzullaev, I.T.Azimov, B.Axmaddaliyeva. Biologiyani o'qishning umumiy metodikasi. Toshkent, 2005

Qo'shimcha adabiyotlar

1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil isiqbollari bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nuqti. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11
----	--

2.	Mirziyoyev Sh.M. <i>Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston"</i> , 2017.
3.	O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlarni strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi prezidentining farmoni. <i>O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017y., 6-son, 70-madda</i>
4.	Mirziyoyev Sh.M. <i>Donun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. "O'zbekiston"</i> , 2017
5.	Воронов А.Г. <i>Биогеография. Изд. Наука. Москва, 1963.</i>
6.	Дарвингтон Ф. <i>Зоогеография: Пер. с англ. Под ред. Н.А. Галкова. Изд. Прогресс. Москва, 1966.</i>
7.	Леме Ж. <i>Основы биогеографии. Изд. Прогресс. Москва, 1976.</i>
	Internet saytlari
	1. https://mipt.ru/education/char/sport
	2. https://science.wikia.org/ru/wiki
	3. http://www.historymed.ru/encyclopedia/categories/7ELEMENT-ID=11
	4. https://webtous.ru/obuchenie/virtualnyj-3d-atlas-anatomii-cheloveka.html
	5. http://ziyonet.uz/ru
	6. https://mipt.ru/education/char/sport/science/skiing/22
	7. http://esgatl.spb.ru
	8. https://www.iwiprx.com/files/science/physical_training/physiology/
	9. http://ziyonet.uz/ru
	10. www.catback.ru
	11. https://www.sgu.ru

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

berishi lozim:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olish;
- Fanning mavzularini bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- Fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy va amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olish;
- Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olish;
- Konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop etirgan bo'lsa;
- Tarixiy jarayonlarni sharhlay bo'lsa;

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- Fanning mavzularini bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- Fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy va amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- Konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- Tarixiy jarayonlarni sharxlay bo'lsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyatini va mazmunini tushungan, fandan mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- Fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- Fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- Fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- Fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;

b) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- Fandagi mavzlarni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- Bayon qilish ravon bo'lmas;
- Fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- Fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa;

r) Quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmas;

- Fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- Fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- Fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- Fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Sanoyeva Xosiyat Ortiq qizi– Zoologiya va umumiy biologiya kafedrasida o'qituvchisi.
E-mail:	goziyevag68@gmail.com.
Tashkilot:	Buxoro davlat universiteti, Zoologiya va umumiy biologiya kafedrasida
Taqrizchilar:	Toshov H.M. "Zoologiya va umumiy biologiya" kafedrasida dotsenti (PhD) To'rayev M.M. "Zoologiya va umumiy biologiya" kafedrasida dotsenti

Mazkur Sillabus Buxoro davlat universiteti o'quv-uslubiy departamentining 2023 ___-yil ___dagi ___ - sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

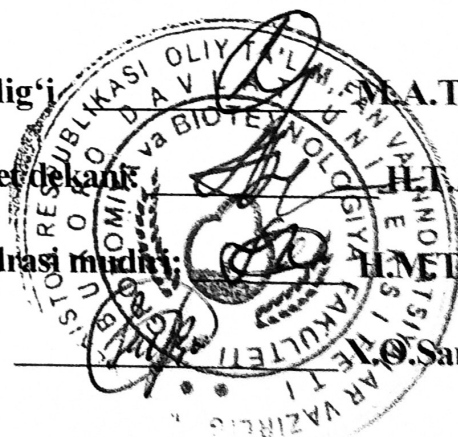
Mazkur Sillabus Zoologiya va umumiy biologiya kafedrasining 2023 ___-yil ___dagi ___ - sonli yig'ilish bayoni bilan maqullangan.

O'quv – uslubiy departament boshlig'i

Agronomiya va biotexnologiya fakulteti dekani

Zoologiya va umumiy biologiya kafedrasida mudiri

Tuzuvchi:

M.A. Tursunov

H.T. Artikova

H.M. Toshov

O. Sanoyeva